

Maissi kasvaa pitkäksi myös Pohjois-Savossa

Riitta Niiranen, Maaseudun Tulevaisuus

Muualla Euroopassa yleinen rehukasvi maissi kasvaa myös karummassa pohjolassa. Nilsialäinen **Hannu Parviainen** on viljellyt maissia emolehmiensä rehuksi vuodesta 2001 lähtien. Tänä kesänä maissia ei kylvetty typpimääräysten takia.

Nilsialäisen Hannu Parviaisen innostus maissinviljelyyn lähti lehtijutusta.

"Muistaakseni 1999 luin Loukaisten tilan maissinviljelystä juttua, ja siitä se ajatus lähti kytemään. Ei auttanut muu kuin selvittää Loukaisten tilan puhelinnumero ja soittamaan ohjeita. Vuonna 2001 maissia kasvoi omalla pellolla pari hehtaaria. Siemenet hankin Nummi-Pusulasta **Kari Melalta**."

kuvat: Markku Vuorikari

Nilsialäinen Hannu Parviainen innostui kokeilemaan maissin viljelyä lehtijutun perusteella. Maissi maittaisi emolehmille hyvin, mutta nykyiset typpimääräykset vähensivät intoa viljellä Pohjois-Savon seudulle harvinaisempaa rehukasvia.

Parviainen kuvaa maissinviljelyään kokeiluksi ja harrastukseksi, jonka tavoitteena oli päästä vähintään plusmiinusnolla-tilanteeseen.

Tänä vuonna maissinviljely jäi väliin. Syynä eivät olleet Parviaisen hyvät säänennustuskyvyt vaan viranomaisten antamat uudet määräykset.

"Oppaaseen oli ilmestynyt määräys, että maissille sallittu typpimäärä on maksimissaan 80 kiloa hehtaaria kohti. Hyvänä vuonna maissia saa hehtaarilta noin 7 000–9 000 rehuyksikköä. Kyllä saman verran tuottavaan viljapeltoonkin saa pistää enemmän typpeä kuin 80 kiloa. Maissi on kuitenkin marginaalikasvi, eikä se pilaa kenenkään ympäristöä. Luovuudelle pitäisi antaa enemmän tilaa."

Nykyisillä typpimääräyksillä maissi ei kasvaisi riittävästi. Siemenet maksavat noin 150 euroa hehtaarilla alvittomana, eikä maissinviljely ole enää taloudellisesti kannattavaa.

Maissi vaatii oman korjuukaluston

Toinen syy luopua maissin kasvatuksesta oli korjuukaluston puute. Korjuuseen tarvittaisiin erillinen maissiniittopää, joka olisi pienelle alalle liian kallis investointi.

Kun korjuu pitää tehdä tarkkuussilppurilla "kikkailemalla", korjuutappiot kasvavat turhan suuriksi, Parviainen kertoo. Maissi niitettiin muunnellulla lautasniittokoneella.

Parviainen on kylvänyt maissin aina toukokuun viimeisellä viikolla. Kylvötyöt hoituivat 70-luvun Simultalla, josta joka viides vannas oli auki. Tällöin riviväli oli 62,5 senttiä. Riviväli valittiin ruiskustraktorin mukaan.

Heinäkuun alussa maissi on noin vaaksan mittainen. Jos elokuussa sattuu sopivat helteet ja sopivasti kosteutta, kasvi hujauttaa kuukaudessa pituutta pari metriä.

Viranomaiset ovat lyöneet kapuloita rattaisiin myös ruiskutusten osalta. Osa kasvinsuojeluaineista soveltuisi maissille, mutta niitä ei ole Suomessa hyväksytty sille. Parviainen käytti ruiskutuksiin esimerkiksi kaalille tarkoitettua kasvinsuojeluainetta Lentagranaia, jota ei kuitenkaan joka vuosi ollut myynnissä.

"Oppeja ei voi oikein katsoa ulkomaisista kirjoista, kun mikään lannoitemäärä tai torjunta-aine ei oikein meillä käy."

Sato vaihtelee vuosittain

Maissin kasvatuksessa vuodet ovat eronneet toisistaan kuin yö ja päivä, Parviainen kuvailee.

"Huippuvuosina onnistuin korjaamaan 45 tuhannen kilon tuoresadon ja huonoina vuosina jäätiin 10 tuhanteen kiloon. Vuonna 2004 oli sadekesä eikä maissi jaksanut tehdä

tähkääkään oikein kunnolla. Tänä vuonna olisi todennäköisesti käynyt samalla tavalla; korsi olisi kasvanut johonkin mittaan, mutta tähkä olisi jäänyt tulematta."

Parviainen kertoo punninneensa tähkiä ja laskeneensa, että sadosta noin puolet koostuu tähkistä. Maissi tekee 2–3 tähkää yhteen varteen.

Ensimmäiset pakkasyöt määrittävät, milloin maissi pitää korjata. Silloin tähkä pitäisi olla jo täyttynyt, mutta se ei ole vielä alkanut kellastua.

"Aika tarkkaan ensimmäinen halla on syyskuussa ensimmäisellä viikolla. Paleltumisen jälkeen maissi pitää korjata varsin pian. Jos pakkasta on kunnolla, maissin nestejännitys katoaa ja kasvi alkaa ränsistymään", Parviainen kertoo.

"Jos siihen väliin sattuu sadeviikot, maissi alkaa pahimmillaan mätänemään pystyyn. Maissin kannalta syyskuun pakkaset tulevat etuajassa. Jos maissi saisi kasvaa vaikka kuukautta pidempään, sato olisi parempi. Maissi on erittäin hallanarka kasvi. Pahinta olisi, jos halla iskisi jo heinä-elokuussa maissin ollessa vasta kasvun alussa. Tällöin tulisi täysi katovuosi."

Savolaiset mäkimaastot soveltuvat maissille

Parhaimmillaan Parviiaisella on ollut maissia kasvamassa yhdeksällä hehtaarilla. Yleensä maissilla on ollut 3–6 hehtaaria vuosittain viljelykierron mukaan.

Parviaisen mielestä savolaiset mäkimaastot soveltuvat hyvin maissin kasvatukseen.

"Kivinen, hikevä, hietainen rinnemaa on hyvä. Liika kosteus on maissille myrkyä. Siellä missä ohra kellastuu, maissi kellastuu varmasti."

Tilalla on kokeiltu vuosien aikana monta lajiketta. Parviainen pitää parhaimpana maissilajikkeena noin 2,5-metriseksi kasvavaa Cerrutia. "Vanha, samanpituiseksi kasvava Naxos oli myös hyvä, mutta sen siementä ei saa enää."

Cerruti ja Naxos ovat lajikeluettelossa keskimyöhäisiä lajikkeita. Aikaiset lajikkeet eivät Parviaisen mukaan menesty Suomessa kovinkaan hyvin. Nilsiässä maissi on kasvanut lajikkeesta riippuen 2–3,5-metriseksi.

Maissi aumaan ilman säilöntäainetta

Parviainen on säilönyt maissin aumaan ilman säilöntäainetta. Auman tekeminen hyvin tiivistyvistä pienestä maissihakkeesta on helppoa ja se säilyy hyvin. Sokerinen maissi käy happamaksi säilönnän aikana. Rehuanalyysien mukaan pH on ollut 3,6–3,8.

Korkean sokeripitoisuutensa takia maissi on energiakasvi. Parviainen vertaa maissia kokoviljasäilörehuun. Maissi käytetään emolehmien ruokinnassa.

"Maissi ladottiin sekaisin nurmi- ja kokoviljasäilörehun kanssa paalihäkkiin. Lehmät nuuskivat ja ihmettelivät maissia aluksi. Yleensä lehmät söivät ensin nurmirehun, sitten kokoviljasäilörehun ja viimeisenä maissin. Lehmät oikein porasivat turvalla rehukakkuun reikiä, kai ne metsästäivät maissinjyviä", Parviainen nauraa.

Maissi niitettiin muokatulla lautasniittokoneella peruuttamalla, jotta kasvit kaatuisivat samansuuntaisesti. Maissi kerättiin latvapää edellä tarkkuussilppurilla.